

Κινητή Αναγνωστική Λέσχη: μια πρωτοβουλία των Σχολικών Βιβλιοθηκών Αττικής

Ελένη Καραβανίδου, Φιλολόγος
Υπεύθυνη Βιβλιοθήκης
1^{ου} Γ.Ε.Λ. Ελευσίνας «Αριστοτέλειο»
library@1lyk-elefs.att.sch.gr

Η προώθηση της φιλαναγνωσίας και η αξιοποίηση της συλλογής και των μέσων της Σχολικής Βιβλιοθήκης ΕΠΕΑΕΚ ήταν τα αρχικά κίνητρα για τη δημιουργία της Κινητής Αναγνωστικής Λέσχης (Κ.Α.Λ.) στην Αττική, που στον πέμπτο χρόνο λειτουργίας της έχει πετύχει την σύσταση νεανικών ομάδων ανάγνωσης στα σχολεία-μέλη της, έχει συνεργαστεί με τοπικούς συλλόγους και φορείς και έχει επεκταθεί εκτός Αττικής μέσω της τηλεδιάσκεψης, τραβώντας το ενδιαφέρον του τύπου.

Γιατί «Κινητή»

Η Λέσχη Ανάγνωσης των Σ.Β. ΕΠΕΑΕΚ, έβαλε σαν όρο να φιλοξενηθεί σε διαφορετική Σχολική Βιβλιοθήκη της Αττικής, μια Κυριακή τον μήνα. Αυτό θα έδινε τη δυνατότητα να πραγματοποιούν ευκολότερα οι στόχοι της, που μεταξύ άλλων ήταν το άνοιγμα της Βιβλιοθήκης στην ευρύτερη τοπική κοινότητα, σε μέρα και ώρα που θα μπορούσαν να παρίστανται εκπαιδευτικοί και μαθητές του σχολείου, γονείς και άλλοι υπεύθυνοι βιβλιοθηκών με άνεση και σε λογική απόσταση από τα σπίτια τους. Η κινητικότητα αυτή θα έδινε τη δυνατότητα γνωριμίας με παρόμοιες βιβλιοθήκες και διατήρησε υψηλό το ενδιαφέρον αφού «νερό που τρέχει, σκουριά δεν πιάνει». Μέχρι σήμερα έχει φιλοξενηθεί σε πάνω από δέκα βιβλιοθήκες της Αττικής, ενώ αρκετοί υπεύθυνοι βιβλιοθηκών, καθηγητές και μαθητές θέλησαν να τη γνωρίσουν από κοντά.

Πώς αρχίσαμε

Ένα συγκινητικό άρθρο για νεανική λέσχη μαθηματικής ανάγνωσης στα Καμίνια Πειραιά έγινε εφόρμηση για να κάνουμε κάτι δικό μας ως Σχολικές Βιβλιοθήκες. Η ανακοίνωση στο Πανελλήνιο Φόρουμ Σχολικών Βιβλιοθηκών, τον Ιούνιο του 2005 έγινε αμέσως αποδεκτή με ενθουσιασμό και η πρώτη συνάντηση εγκαινιάστηκε στο 2^ο Γ.Ε.Λ. Βριλλισίων. «Θέλησα να ανταλλάξω ιδέες για να αξιοποιήσω τα βιβλία της συλλογής μου», δηλώνει τακτικό μέλος της ΚΑΛ «Ήθελα να δω πώς αντιλαμβάνονται άλλοι συνάδελφοι το ίδιο βιβλίο» συμφωνούν άλλα μας μέλη. Στο ίδιο φόρουμ συζητούσαμε για αρκετό καιρό και ορίζαμε το θέμα και τον τόπο συνάντησης. Πολύτιμες στάθηκαν οι οδηγίες για τη σύσταση Λεσχών Ανάγνωσης από το ΕΚΕΒΙ, όπου και δηλώθηκε η δική μας. Η ΚΑΛ δεν ήταν η πρώτη πρωτοβουλία σχολικής βιβλιοθήκης να δημιουργήσει Λέσχη, αλλά η συλλογικότητα, ο συνδυασμός των μελών της και η ευελιξία της συνιστούν την ιδιαιτερότητά της.

Θέματα της ΚΑΛ

Οι μηνιαίες συναντήσεις της ΚΑΛ είναι θεματικές, χωρίς να αποκλείονται και άλλες μορφές προσέγγισης του βιβλίου. Θέλοντας να παραχωρεί στον εκπαιδευτικό ελευθερία επιλογής και ευελιξία κινήσεων, συμφωνήθηκε όταν τα τακτικά μέλη βρουν ένα θέμα που να τα ενδιαφέρει, να το ανακοινώνουν στο φόρουμ, ώστε οι υπόλοιποι να αρχίζουν την προετοιμασία, αλλά και τη διάδραση. Μερικά θέματα που συζητήθηκαν ήταν *Αναπηρία και Λογοτεχνία, Γεύσεις από...βιβλία, Υπογραμμίσεις στα περιθώρια των βιβλίων, το Δάσος τη Λογοτεχνία, ο Δάσκαλος στη Λογοτεχνία* και άλλα πολλά. Στο τέλος της συνάντησης κοινοποιείται μια χρήσιμη βιβλιογραφία με βιβλία της συλλογής των βιβλιοθηκών μας και όχι μόνον, που έχουμε πρόχειρη για τα προγράμματα που πραγματοποιούνται στα σχολεία μας (Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας, Πολιτιστικά κ.λπ.). Η ποικιλία δεν αφορά μόνο στα θέματα αλλά και στον τρόπο προσέγγισής τους κάθε φορά, είτε με συζήτηση, είτε με προβολή ταινίας, διαφανειών ειδικά φτιαγμένων για την περίπτωση, ή βιβλιοπαιχνίδια και κατασκευές. Κάθε συνάντηση εξάλλου έχει και τη δική της αφίσα και αναμνηστικό σελιδοδείκτη, που αντικατοπτρίζει τη μοναδικότητά της.

ΚΑΛ και ψηφιακή πρόκληση

Προσπαθώντας να αξιοποιήσουμε όλα τα μέσα της Σ.Β., επομένως και τους υπολογιστές, επιχειρήσαμε τον Δεκέμβριο του 2007 on-line συζήτηση (chat) για τα δημοφιλέστερα βιβλία της συλλογής μας και τους τρόπους ανάδειξής τους. Συμμετείχαν πέντε βιβλιοθήκες εντός και εκτός Αττικής, αλλά το πρώτο βήμα για διεύρυνση της ΚΑΛ είχε γίνει. Τον Φεβρουάριο του 2009, Λύκεια της Ελευσίνας και των Γιαννιτών μπόρεσαν να συζητήσουν μέσω υπολογιστή για τα ιστορικά ρολόγια των πόλεών τους. Η εμπειρία ήταν πολύτιμη και η τεχνογνωσία που προέκυψε διαχέεται έκτοτε στην επικοινωνία με άλλες Σ.Β. ή μέσα στα σχολεία μας για να αξιοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες στη διδασκαλία. Δεν είναι λίγες οι φορές σε μια Λέσχη όπου οι ανακύπτουσες απορίες λύνονται αστραπιαία μέσω Διαδικτύου. Στην πορεία της η ΚΑΛ απέκτησε το δικό της κοινωνικό δίκτυο ning και ιστολόγιο.

ΚΑΛ και οφέλη της Λέσχης μας

Τι κάνει τα εννέα τακτικά μέλη μας να συνεχίζουν με το ίδιο ενδιαφέρον τις συναντήσεις, έστω και σε διμηνία βάση;

Γράφει ενδεικτικά η Κατερίνα Τζαμουράνη, τακτικό μας μέλος της Βιβλιοθήκης 30^{ου} Γυμνασίου Αθηνών: «Στα τραπέζια ξάπλωναν αναπαυτικά, γεμάτα προσμονή, τα ...βιβλία-στόχος, η Ε. μας ζητούσε να βρούμε από ποια ήταν τα αποσπάσματα που διαβάζαμε, μετά τα σηκώναμε να τα περιεργαστούμε κι εκείνα γουργούριζαν ευχαριστημένα ή τέντωναν με καμάρι τα εξώφυλλα και οπισθόφυλλά τους και μας προσκαλούσαν να αγγίξουμε με το βλέμμα τις ... γραμμωτές κοιλιές τους. Έτσι κάνουν αυτά, το 'χω παρατηρήσει. Άλλα είναι φιλάρεσκα και χαδιάρικα

αιλουροειδή, άλλα είναι φανταχτερά παγώνια, άλλα απρόσιτοι λύκοι που αν τους κατακτήσεις σου αφοσιώνονται, κάποια το παίζουν ελαφρές εφήμερες πεταλούδες αλλά κατά βάθος είναι liontάρια στη δύναμη και την αντοχή. Συγχωρείστε μου τις παρεκτροπές αλλά τι να κάνουμε. Αγαπώ το ζωικό βασίλειο όπως και το έντυπο. Εξάλλου η γάτα μου βρίσκεται πάντα στο πλευρό μου όταν διαβάζω, πάντα με ύφος περισπούδαστο. Δεν το λέω μόνο εγώ. Πολλοί - άσημοι και διάσημοι - έχουν παρόμοιες εμπειρίες».

Είναι άραγε το ζεστό κλίμα, οι δεσμοί φιλίας, ο αχνιστός καφές και τα βουτήματα, το κατέβασμα βιβλίων από τα ράφια κατά τη συζήτηση μέσα σε έναν χώρο οικείο και ενδιαφέροντα, η συμμετοχή άλλων εκπαιδευτικών μάλιστα με λογοτεχνικό ή μεταφραστικό έργο, η δροσερή παρουσία των μαθητών μας μέσα σε κλίμα διαφορετικό από της τάξης που επαναπροσδιορίζει τη σχέση μας, το μοίρασμα της γνώσης; Όλα μετράνε για να περιμένουμε την επόμενη συνάντηση σε άλλο μέρος της Αττικής, από τα Δυτικότερα ως τα Ανατολικότερα προάστια, σε κεντρικά ή απομακρυσμένα σχολεία, αλλά και ενίοτε σε λαογραφικό σύλλογο ή στο τμήμα Ειδικής Αγωγής του Π.Ι.

Ήδη έχουν ιδρυθεί τέσσερις νεανικές αναγνωστικές λέσχες στα σχολεία-μέλη της ΚΑΛ, που μάλιστα έχουν συναντηθεί, και η Λέσχη έχει συμβουλευτικό-υποστηρικτικό ρόλο σε όσα σχολεία το ζήτησαν. Έχει το δικό της συνταγολόγιο, που επιμελήθηκε η Βιβλιοθήκη ΓΕ.Λ. Βουλιαγμένης το 2006 και από τις συναντήσεις της έχει βγει ηλεκτρονικό βιβλίο για τα ρολόγια Γιαννιτών – Ελευσίνας από τη Βιβλιοθήκη 1^{ου} ΕΠΑΛ Γιαννιτών, καθώς και συνεργατικός ιστοχώρος ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΣΕΙΣ της Βιβλιοθήκης 3^{ου} ΓΕ.Λ. Ηλιούπολης, που έχει επιμεληθεί και τη σχετική ταινιούλα για την ΚΑΛ.

Η ΚΑΛ ήταν μια Λέσχη που ιδρύθηκε για επαγγελματικό όφελος και κατέληξε να έχει ανθρώπινο όφελος. Τα βιβλία ενώνουν τους ανθρώπους και γίνονται αφορμές για επικοινωνία. Το Διαδίκτυο δεν το είδαμε σαν απειλή για την ανάγνωση, αλλά σαν μέσο ανταλλαγής και πληροφόρησης σε μια Λέσχη. Φιλοδοξία μας είναι να διευρυνθεί ακόμα περισσότερο και να συνεχίσει με το ίδιο κέφι.

Κ(ινητή) Α(ναγνωστική) Λ(έσχη) Σχολικών Βιβλιοθηκών ΕΠΕΑΕΚ Αττικής

ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

Βιβλιοθήκη 2^{ου} Γυμνασίου Αγίας Παρασκευής

Βιβλιοθήκη 1^{ου} Γυμνασίου Αγίου Ιωάννη Ρέντη

Βιβλιοθήκη 30^{ου} Γυμνασίου Αθηνών

Βιβλιοθήκη 1^{ου} ΓΕ.Λ. Ελευσίνας

Βιβλιοθήκη 6^{ου} Γυμνασίου Ζωγράφου

Βιβλιοθήκη 3^{ου} ΓΕ.Λ. Ηλιούπολης

Βιβλιοθήκη 3^{ου} ΓΕ.Λ. Νέου Ηρακλείου
Βιβλιοθήκη ΓΕ.Λ. Μελισσίων
Βιβλιοθήκη 9^{ου} Γυμνασίου Περιστερίου

ΠΗΓΕΣ

1. Καραβανίδου Ε., «Η Κινητή Αναγνωστική Λέσχη», Πόσιον Ύδωρ, Τεύχος 25ο, Δεκέμβριος-Φεβρουάριος 2008, σσ. 28-29.
2. Καραούλη Μ. «Ελευσίνα-Γιαννιτσά, τηλεδιάσκεψη των μαθητών για τα ρολόγια ορόσημα των πόλεων», εφ. *Μακεδονία*, **22-2-2009**, διαθέσιμο στο <http://www.makthes.gr/index.php?name=News&file=article&sid=34456>
3. *Κινητή Αναγνωστική Λέσχη*, ιστολόγιο διαθέσιμο στο <http://blogs.sch.gr/l1lykelef/category/%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AC/> Τελευταία ενημέρωση: **24-2-2010**
4. Κιουλιμουράτογλου Α. – Καραβανίδου Ελ., «Συγχρονισμός σχολείων για να συζητήσουμε ζωντανά για τα ρολόγια των πόλεών μας», *Φίλιππος*, Τεύχος 62, **Ιαν.-Μάρτ.2009**, σ.70 κ.ε.
5. «*Μικρή ταινία από την Κινητή Αναγνωστική Λέσχη Σχολικών Βιβλιοθηκών*», Newsletter **Μαρτίου 2009** του ΕΚΕΒΙ, διαθέσιμο στο <http://www.ekebi.gr/frontoffice/newsletter/nl0903.html>
6. Μπαρμπέρης Γ., ραδιοφωνική συνέντευξη (απόσπασμα) στον Διονύση Λεϊμονή στο ΡΑΔΙΟ ΕΝΑ της Μαγνησίας, 102.5, Σάββατο, **26-9-2009**, ώρες 10.00-11.00 διαθέσιμο στο <http://1lyk-elefs.att.sch.gr/library/radiokal.wma>
7. Στεφανής Π., «Το κίνημα των βιβλιοφάγων», εφ. *Τα Νέα*, **18-1-2010**, διαθέσιμο στο <http://www.tanea.gr/default.asp?pid=2&ct=1&artId=4555748>

Όλοι οι δικτυακοί τόποι ανακτήθηκαν την 27 Φεβρουαρίου 2009.